

Załącznik
do Uchwały Nr XIV/343/07
Sejmiku Województwa Łódzkiego
z dnia 30 października 2007 roku

**PROGRAM WSPÓŁPRACY WOJEWÓDZTWA
ŁÓDZKIEGO
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
NA ROK 2008**

Łódź, październik 2008

1. WPROWADZENIE

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest niezbędnym czynnikiem realizacji zadań publicznych Województwa Łódzkiego. Na samorządzie województwa spoczywa obowiązek realizacji zadań o charakterze wojewódzkim tj. takich, które swym zasięgiem wykraczają poza teren poszczególnych wspólnot gminnych i powiatowych oraz służą zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców województwa. Organizacje pozarządowe są jednym z istotnych partnerów realizacji tych zadań. W województwie łódzkim organizacje pozarządowe podejmują i realizują szereg działań w obszarze m.in. polityki społecznej, zdrowotnej, kultury fizycznej, sportu, turystyki, kultury i dziedzictwa narodowego oraz zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Współpraca ta jest istotnym elementem realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego oraz wojewódzkich dokumentów programowych.

2. SFERA WSPÓŁPRACY

Współpraca samorządu województwa łódzkiego z organizacjami pozarządowymi dotyczy realizacji zadań publicznych, określonych w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zakresie odpowiadającym zadaniom województwa .

3. CEL PROGRAMU

Celem Programu Współpracy jest polepszenie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego poprzez efektywną współpracę samorządu województwa łódzkiego i organizacji pozarządowych przy realizacji zadań publicznych.

4. ZASADY WSPÓŁPRACY

Samorząd województwa łódzkiego przy współpracy z organizacjami pozarządowymi kieruje się następującymi zasadami:

- **zasadą partnerstwa** - co oznacza, że organizacje pozarządowe, na zasadach i w formie określonej w ustawie oraz zgodnie z trybem wynikającym z odrębnych przepisów, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązywania oraz wykonywaniu zadań publicznych,
- **zasadą subsydiarności** - zgodnie z którą, przekazuje się obywatelom i ich organizacjom kompetencje i środki do działania, wszędzie tam gdzie jest to możliwe, oraz wspiera się działania przyczyniające się do samodzielności obywateli i ich wspólnot/ organizacji
- **zasadą suwerenności stron** – strony posiadają prawo do niezależności i odrębności w samodzielnym definiowaniu i poszukiwaniu sposobów rozwiązywania problemów i zadań,
- **zasadą efektywności** - w myśl której samorząd województwa łódzkiego wykorzystuje współpracę z organizacjami pozarządowymi do efektywnej realizacji zadań społeczno –ekonomicznych. Kierując się tą zasadą przy zlecaniu organizacjom pozarządowym zadań publicznych organy samorządowe czy administracja kieruje się wyborem najefektywniejszych ekonomicznie ofert,
- **zasadą jawności** podejmowanych działań - zgodnie z którą organy samorządu województwa łódzkiego udostępniają współpracującym z nimi organizacjom

pozarządowym informację o zamiarach i celach realizowanych zadań publicznych, w których możliwa jest współpraca z tymi organizacjami.

- **zasadą legalności** - w myśl której wszelkie działania organów samorządu województwa łódzkiego oraz organizacji pozarządowych odbywają się w granicach i na podstawie przepisów prawa.
- **zasadą uczciwej konkurencji** – co oznacza, że samorząd województwa łódzkiego zlecać będzie wykonanie zadań publicznych w oparciu o otwarty konkurs ofert na wsparcie albo powierzenie zadania publicznego. Samorząd województwa łódzkiego może zakupić usługę tylko w wypadku gdy zastosowanie innego trybu sprzeczne jest z zasadą efektywności.

5. REALIZATORZY PROGRAMU:

Realizatorami programu są:

- a) ze strony samorządu województwa łódzkiego podmiotami realizującymi program w 2007r. są departamenty Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi i jednostki organizacyjne samorządu województwa
- b) organizacje pozarządowe
- c) inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego wskazane w art. 3, ust 3 oraz w art. 11 ust. 3 ustawy z dn. 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

6. FORMY WSPÓŁPRACY

A. Współpraca finansowa

1. Współpraca finansowa odbywa się w formie:

- a) powierzenia zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji; warunkiem powierzenia jest zagwarantowanie wykonywania zadania zgodnie z przyjętymi kryteriami;
- b) wsparcie realizacji zadania publicznego wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji;
- c) zakupu usług – realizacja zakupu usług odbywa się zgodnie z przepisami *ustawy Prawo zamówień publicznych*. Tryb ten realizowany jest w sytuacji gdy zastosowanie trybu konkursowego nie jest możliwe lub jest sprzeczne z zasadą efektywności.

2. Powierzenie i wsparcie realizacji zadania publicznego odbywają się w formie otwartych konkursów ofert zgodnie z *ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia.

3. Konkursy mogą być realizowane w oparciu o projekt budżetu przyjęty przez Zarząd Województwa Łódzkiego.

4. W miarę potrzeb i możliwości finansowych, w ciągu roku budżetowego Zarząd Województwa Łódzkiego może ogłaszać kolejne konkursy.

5. Zadanie publiczne mogą być zlecane do realizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W przypadku umów wieloletnich finansowanie działań w poszczególnych latach uzależnione jest od uwzględnienia środków w budżecie Województwa Łódzkiego na poszczególne lata.

6. Z budżetu Województwa Łódzkiego finansowane będą jedynie działania mieszczące się w zakresie zadań publicznych określonych w Programie Współpracy i mieszczące się

w działalności statutowej organizacji pozarządowych. Środki nie mogą być przeznaczone na finansowanie działalności gospodarczej.

7. W przypadku składania wniosków, które będą realizowane w partnerstwie, należy załączyć umowę partnerską lub oświadczenie partnera.

8. W ramach realizacji zadania publicznego dopuszcza się podwykonawstwo. Podwykonawcą może być organizacja pozarządowa (inna niż ta, której zlecono realizację zadania publicznego), podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub przedsiębiorca, który współrealizuje część zadania publicznego, poprzez sprzedaż usług, których zakupu - za pośrednictwem środków pochodzących z dotacji - dokonuje organizacja pozarządowa, której zlecono realizację zadania. Partner nie może być podwykonawcą, jak również podwykonawca nie może być jednocześnie partnerem. W przypadku stosowania podwykonawstwa zastosowanie mają przepisy *ustawy Prawo zamówień publicznych*.

B. Współpraca i wsparcie pozafinansowe

1. Komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne prowadzą bezpośrednią współpracę z organizacjami pozarządowymi.

2. Współpraca może polegać na:

- a) wymianie informacji będącej podstawą prawidłowego diagnozowania problemów i potrzeb mieszkańców województwa na podstawie którego opracowywane będą zadania i programy celowe;
- b) wzajemnym informowaniu się o działaniach istotnych dla województwa m.in. poprzez współpracę pomiędzy serwisami samorządowymi Województwa Łódzkiego i serwisem pozarządowym w województwie łódzkim www.lodzkie.ngo.pl
- c) opiniowaniu i konsultowaniu opracowań, analiz, programów i projektów aktów prawnych w dziedzinach stanowiących obszary współpracy;
- d) podejmowaniu i prowadzeniu bieżącej współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- e) zawieraniu w miarę potrzeb porozumień dotyczących wspólnej realizacji zadań i projektów;
- f) tworzeniu w miarę potrzeb wspólnych zespołów o charakterze doradczym i konsultacyjnym;
- g) wzmacnianiu merytorycznym organizacji pozarządowych, np. poprzez organizowanie przez Samorząd szkoleń i konferencji;
- h) pomocy w nawiązywaniu kontaktów i współpracy organizacji pozarządowych w skali regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej szczególnie we współpracy z Regionalnym Biurem Województwa Łódzkiego w Brukseli;
- i) współdziałania w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł niż budżet Województwa;
- j) udostępnianiu organizacjom pozarządowym sal i pomieszczeń na zasadach obowiązujących w Urzędzie Marszałkowskim

3. Dopuszcza się możliwość powołania przez Marszałka Województwa Łódzkiego Rady Działalności Pożytku Publicznego. Tryb powołania, skład oraz regulamin określi Zarządzenie Marszałka Województwa Łódzkiego.

7. OBSZARY WSPÓŁPRACY

1. Kultura fizyczna, sport i turystyka.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- 1.1 Realizacja zadań na rzecz rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej, sportu i turystyki.
- 1.2 Wspieranie znaczących projektów o charakterze regionalnym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym wpływających na rozwój dyscyplin sportu, turystyki, a także promujących nasz region.
- 1.3 Realizacja programu szkolenia i współzawodnictwa młodzieży uzdolnionej sportowo województwa łódzkiego w ramach państwowego Systemu Sportu Młodzieżowego.
- 1.4 Wspieranie rozwoju i upowszechnianie sportu szkolnego, sportu na terenach wiejskich, sportu osób niepełnosprawnych oraz sportu w środowisku akademickim.
- 1.5 Wspieranie rozwoju sportu kwalifikowanego.
- 1.6 Wspieranie rozwoju działań na rzecz utrzymywania i przedłużania sprawności fizycznej osób starszych.
- 1.7 Poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych w dziedzinie kultury fizycznej, sportu i turystyki.
- 1.8 Wspieranie działań na rzecz rozwoju markowych produktów turystycznych.
- 1.9 Wspieranie rozwoju turystyki aktywnej (trasy rowerowe, piesze, wodne, dydaktyczne, itp.).
- 1.10 Doskonalenie kadr w zakresie rozwoju turystyki w regionie.
- 1.11 Budowanie partnerstwa społecznego i gospodarczego na rzecz turystyki (szkolenia, prelekcje).
- 1.12 Wspieranie inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów posiadających walory naturalne i kulturowe, stwarzające możliwość poszerzenia oferty turystycznej.
- 1.13 integracja podmiotów działających w sferze kultury fizycznej, sportu i turystyki na rzecz społeczności lokalnych poprzez ich udział przy tworzeniu programu współpracy, projektów konkretnych zadań publicznych, konsultacjach, opiniowaniu, informowaniu o kierunkach działalności.

ZADANIA:

1. Program szkolenia i współzawodnictwa młodzieży uzdolnionej sportowo województwa łódzkiego obejmujący:
  - szkolenie Wojewódzkiej Kadry Młodzika
  - szkolenie w oparciu o kalendarze Wojewódzkich Związków Sportowych i innych stowarzyszeń nie posiadających Wojewódzkich Związków,
  - przygotowanie i udział w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w sportach zimowych, biegach przełajowych, sportach halowych, sportach letnich.
  - szkolenie dla najwybitniejszych sportowców województwa łódzkiego w kategorii junior - młodzieżowiec w wiodących dyscyplinach sportu

2. Sport Szkolny – upowszechnianie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej poprzez
- organizację współzawodnictwa sportowego szkół (Igrzyska Młodzieży Szkolnej, Licealiady, Gimnazjady)
  - udział i organizacja zawodów i konkursów sportowych o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym,
  - obozy sportowe dla uzdolnionej sportowo młodzieży szkolnej
  - organizowanie szkoleń dla instruktorów, nauczycieli, sędziów, wolontariuszy, organizatorów oraz animatorów sportu szkolnego

3. Sport na terenach wiejskich i małych miast
w tym:

- mistrzostwa Województwa w dyscyplinach indywidualnych i zespołowych,
- Wojewódzkie Igrzyska Wsi,
- spartakiady i imprezy sportowe o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim i międzynarodowych,
- uczestnictwo reprezentacji województwa w zawodach ogólnopolskich,
- zawody i turnieje sportowe dla dzieci z obszarów wiejskich,
- współzawodnictwo jednostek gminnych i powiatowych w zakresie masowej kultury fizycznej,
- zgrupowania i obozy szkoleniowe dla najbardziej uzdolnionych zawodników pionu wiejskiego,
- organizacja zawodów integracyjnych dla osób niepełnosprawnych ze środowiska wiejskiego,
- szkolenie kadry organizatorsko – instruktorskiej na potrzeby klubów wiejskich.

Zadanie wymienione w pkt. 1,2,3 są zadaniami systemowymi, całorocznymi realizowanymi w sposób ciągły.

4. Sport akademicki realizowany poprzez:

- organizację i udział imprezach sportowych rangi wojewódzkiej, ogólnopolskiej i międzynarodowej,
- współzawodnictwo sportowe wyższych uczelni.

5. Sport osób niepełnosprawnych poprzez:

- szkolenie i współzawodnictwo sportowe,
- organizację i udział imprezach sportowych i rekreacyjnych rangi wojewódzkiej, ogólnopolskiej i międzynarodowej.

6. Sport powszechny - wspieranie działań na rzecz utrzymywania i przedłużania sprawności fizycznej osób starszych.

7. Wspieranie rozwoju sportu kwalifikowanego.

8. Promocja kultury fizycznej i sportu poprzez organizację i udział w imprezach sportowych o wysokim poziomie sportowym i szerokim zakresie oddziaływania.

9. Działania na rzecz rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze zadań realizowanych w zakresie kultury fizycznej i sportu.

10. Organizowanie szkoleń, warsztatów, seminariów, konferencji w zakresie rozwoju turystyki.
11. Realizacja zadań w zakresie tworzenia markowych produktów turystycznych.
12. Opracowywanie programów dotyczących rozwoju turystyki w województwie łódzkim.
13. Poprawa funkcjonowania systemu informacji turystycznej na terenie województwa łódzkiego.
14. Upowszechnianie i promocja rekreacji i turystyki.
15. Wspieranie organizowania imprez turystycznych i krajoznawczych o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim, promujących walory turystyczne i krajoznawcze województwa łódzkiego.
16. Wspieranie działań upowszechniających turystykę i krajoznawstwo wśród dzieci i młodzieży.
17. Wspieranie poprawy stanu oraz rozwoju sieci szlaków turystycznych w województwie, znakowanie szlaków turystycznych województwa łódzkiego, sporządzanie dokumentacji szlaku.
18. Wspieranie działań w zakresie tworzenia warunków dla rozwoju turystyki aktywnej.
19. Wspieranie turystycznych wydawnictw promocyjnych, informacyjnych i periodyków krajoznawczych.
20. Wspieranie badań ruchu turystycznego

SPODZIEWANE EFEKTY

- wzrost poziomu szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w województwie łódzkim,
- dalszy postęp w klasyfikacji Systemu Sportu Młodzieżowego,
- poszerzenie szkolenia o nowe dyscypliny sportu,
- zwiększenie obszaru oddziaływania kultury fizycznej i sportu, jako czynnika kształtującego zdrowy styl życia,
- zwiększenie powszechności korzystania z różnych form kultury fizycznej i sportu,
- upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród społeczeństwa,
- poprawa infrastruktury turystycznej,
- uaktywnienie miejsc atrakcyjnych turystycznie o niewykorzystanym potencjale,
- zwiększenie turystyki przyjazdowej krajowej i zagranicznej,
- wzrost poziomu wiedzy o regionie wśród mieszkańców województwa,
- wzrost liczby markowych produktów turystycznych,
- upowszechnianie i promocja walorów turystycznych regionu,
- budowanie dialogu obywatelskiego,
- upowszechnianie modelu realizacji zadań w drodze współpracy sektora obywatelskiego z administracją publiczną.

TRYB REALIZACJI:

Konkurs ofert, zakup usług, współpraca pozafinansowa

KOORDYNATOR

Departament Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi

ŹRÓŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe budżetu Województwa Łódzkiego i Ministerstwa Sportu

2. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

CELE SZCZEGÓŁOWE

- 2.1 Wspieranie wartościowych przedsięwzięć o charakterze regionalnym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym w zakresie rozwoju kultury, sztuki i ochrony dziedzictwa kulturowego, promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz walorów kulturowych województwa
- 2.2 Podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej
- 2.3 Upowszechnianie kultury wśród mieszkańców województwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

ZADANIA

1. Organizacja w kraju i za granicą festiwali, konkursów, przeglądów, spotkań, plenerów, warsztatów, konferencji, seminariów, tournée zespołów artystycznych, wystaw artystycznych, historycznych, muzealnych i innych imprez mających istotne znaczenie dla polskiej i regionalnej kultury i sztuki oraz ich krajowej i zagranicznej promocji, w tym fundowanie nagród
2. Organizowanie w kraju i za granicą promocji uczniów i studentów szkolnictwa artystycznego oraz młodych artystów
3. Wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego, twórczości ludowej oraz ochrona unikalnych i zanikających zawodów i umiejętności artystycznych i ich warsztatów
4. Edukacja kulturalna dzieci i młodzieży realizowana w różnych formach, z uwzględnieniem edukacji regionalnej
5. Organizacja kursów, konferencji, warsztatów z różnych dziedzin kultury, sztuki i ochrony dziedzictwa narodowego
6. Upowszechnianie, promocja i popularyzacja w kraju i za granicą regionalnej twórczości i wykonawstwa artystycznego
7. Uczestnictwo osób najuboższych w wydarzeniach kulturalnych

SPODZIEWANE EFEKTY

- Wzbogacenie oferty kulturalnej Województwa Łódzkiego

- Propagowanie przedsięwzięć artystycznych o charakterze nowatorskim, odpowiadającym na wyzwania współczesności
- Rozbudzenie zainteresowań, pobudzenie aktywności kulturalnej dzieci i młodzieży, rozwój talentów, promocja młodych artystów
- Zachowanie i wzbogacenie działań artystycznych amatorów
- Pielęgnowanie polskiej tradycji i kultury
- Rozpowszechnienie kultury i sztuki, wykonawstwa muzycznego i artystycznego
- Popularyzacja kultury ludowej oraz dziedzictwa kulturowego, służące m.in. edukacji regionalnej
- Promowanie regionu w kraju i poza jego granicami oraz kultywowanie dorobku kulturowego regionu łódzkiego

TRYB REALIZACJI:

Otwarty konkurs ofert

KOORDYNATOR

Departament Kultury i Edukacji Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe budżetu Województwa Łódzkiego

3. OCHRONA ZDROWIA

CEL SZCZEGÓŁOWY

Podniesienie stanu zdrowotności mieszkańców województwa łódzkiego

ZADANIA

- 3.1 Zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom wśród społeczeństwa.
- 3.2 Działania profilaktyczne zapobiegające chorobom psychicznym oraz poradnictwo medyczne i pomoc terapeutyczna dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 3.3 Wczesna diagnostyka oraz poradnictwo dla osób zagrożonych chorobami:
  - układu krążenia
  - reumatycznymi
  - diabetologicznymi.
- 3.4 Aktywizacja osób starszych poprzez promocję zdrowego stylu życia.
- 3.5 Umożliwienie osobom przewlekle i nieuleczalnie chorym korzystania ze specjalistycznej opieki medycznej w warunkach domowych

SPODZIEWANE EFEKTY

- poszerzanie wiedzy w zakresie skuteczności zapobiegania, wykrywania i leczenia chorób zakaźnych oraz zwiększenie dostępności do diagnostyki wykrywania chorób zakaźnych
- kształtowanie zachowań korzystnych dla zdrowia psychicznego; zmniejszenie liczby osób z dyskomfortem psychicznym
- zmniejszenie zachorowalności mieszkańców województwa łódzkiego na choroby przewlekłe tj. choroby układu krążenia, choroby narządu ruchu czy cukrzyca

- Zmniejszenie czynników ryzyka związanych z chorobami geriatrycznymi. Podejmowanie działań na rzecz kształtowania zdrowego trybu życia poprzez edukację i tworzenie prozdrowotnych zachowań.
- Zwiększenie dostępności do różnych form specjalistycznej opieki medycznej w warunkach domowych

TRYB REALIZACJI:

Otwarty konkurs ofert, współpraca pozafinansowa

KOORDYNATOR

Departament Polityki Zdrowotnej Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe budżetu Województwa Łódzkiego

4. POLITYKA SPOŁECZNA

POMOC SPOŁECZNA

CEL SZCZEGÓŁOWY

4.1. Zwiększenie oddziaływań skierowanych do osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym

ZADANIA

1. Organizacja i prowadzenie punktów i ośrodków wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych ubóstwem oraz niezaradnych życiowo
2. Działania osłonowe i aktywizujące dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie świetlic i klubów
3. Szkolenia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym dotyczące przezwycięzania problemów, którymi są obarczone, metod integracji społecznej oraz zwiększania samodzielności życiowej
4. Szkolenia dla osób zajmujących się wykluczeniem społecznym zwiększające kwalifikacje zawodowe
5. Działania osłonowe i aktywizujące dla osób bezrobotnych, starszych i niezaradnych życiowo
6. Kampanie promujące oraz inne działania wspierające wolontariat w szczególności w zakresie integracji z rynkiem pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

SPODZIEWANE EFEKTY

- Łagodzenie skutków ubóstwa i bezrobocia
- Zwiększenie zabezpieczenia podstawowych środków żywnościowych i rzeczowych dla egzystencji rodziny i osób potrzebujących pomocy
- Zwiększenie aktywności życiowej osób i rodzin
- Zwiększenie możliwości wyrównania szans rozwojowych dzieci i młodzieży, w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych, ubogich

- Zwiększenie adaptacji społecznej osób i rodzin
- Zwiększenie skuteczności rozwiązywania problemów społecznych w środowiskach lokalnych
- Zwiększenie kwalifikacji kadr organizacji pozarządowych zajmujących się wykluczeniem społecznym.

TRYB REALIZACJI:

Otwarty konkurs ofert, zakup usług, współpraca pozafinansowa

KOORDYNATOR

Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe budżetu Województwa Łódzkiego

4.2. Rozwój rodziny.

CEL SZCZEGÓŁOWY

Promocja rodziny, dietności oraz zwiększenie wsparcia dla rodzin, w tym rodzin wielodzietnych.

ZADANIA

1. Kampanie promujące rodzinę i silne więzi międzypokoleniowe
2. Kampanie zachęcające do posiadania potomstwa
3. Działania ułatwiające rodzinom opiekę nad dziećmi
4. Działania zachęcające do adopcji i zakładania rodzinnych domów dziecka

SPODZIEWANE EFEKTY

1. Przywrócenie zastępowalności pokoleń w Województwie Łódzkim
2. Wzrost świadomości społecznej z zakresu życia rodzinnego
3. Zwiększenie przyrostu naturalnego na obszarze Województwa Łódzkiego
4. Poprawa jakości życia rodzin, przede wszystkim wielodzietnych
5. Zwiększenie akceptacji społecznej dla dużych rodzin
6. Przyrost liczby adopcji i rodzinnych domów dziecka

TRYB REALIZACJI:

Otwarty konkurs ofert, zakup usług, współpraca pozafinansowa

KOORDYNATOR

Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe budżetu Województwa Łódzkiego

DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

CEL SZCZEGÓŁOWY

4.3. Poprawa warunków życia osób niepełnosprawnych

ZADANIA

1. Realizacja programów edukacyjno – informacyjno – szkoleniowych dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i wolontariuszy
2. Realizacja programów terapeutycznych dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin
3. Realizacja programów rozwijających umiejętności samodzielnego funkcjonowania dla osób niepełnosprawnych
4. Realizacja programów sprzyjających integracji osób niepełnosprawnych
5. Realizacja innowacyjnych programów w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych

SPODZIEWANE EFEKTY

- Wzrost wiedzy, i samodzielności osób niepełnosprawnych oraz możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych
- Wzrost wiedzy na temat problemów osób niepełnosprawnych
- Wzrost liczby wolontariuszy pracujących w organizacjach pozarządowych i instytucjach zajmujących się pomocą osobom niepełnosprawnym
- Poprawa dostępności usług terapeutycznych dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin
- Wzrost liczby osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin korzystających z programów terapeutycznych
- Wzrost liczby osób niepełnosprawnych korzystających z programów rozwijających umiejętności samodzielnego funkcjonowania
- Wzrost wiedzy społeczeństwa o problemach osób niepełnosprawnych
- Wzrost aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu publicznym, imprezach kulturalnych i sportowych
- Wzrost umiejętności osób pracujących w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych

TRYB REALIZACJI:

Otwarty konkurs ofert, zakup usług, współpraca pozafinansowa

KOORDYNATOR

Regionalne Centrum Polityki Społecznej

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe budżetu Województwa Łódzkiego

PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII

CEL SZCZEGÓŁOWY

4.4. Zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki, w szczególności wśród dzieci i młodzieży

ZADANIA

1. Realizacja programów profilaktyczno – edukacyjno –informacyjnych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, w tym grup podwyższonego ryzyka
  - Wspieranie działań promujących zdrowie i propagujących formy zdrowego stylu życia oraz upowszechniających wiedzę o sposobach rozwiązywania problemów bez stosowania narkotyków
2. Realizacja programów rehabilitacyjno – readaptacyjnych dla osób uzależnionych
  - Wspieranie programu całodobowego Punktu Informacyjno Konsultacyjnego
  - Wspieranie działań edukacyjnych dla osób uzależnionych od narkotyków, prowadzonych w środowisku (terapia uliczna)
  - Wspieranie działań edukacyjno – terapeutycznych dla osadzonych w jednostkach penitencjarnych
3. Realizacja programów szkoleniowych dla osób pracujących lub mających kontakt z osobami zagrożonymi i uzależnionymi od narkotyków
  - Wspieranie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii (policjanci, pracownicy jednostek penitencjarnych, zawodowi kuratorzy sądowi, inni)
4. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa związanego z używaniem środków psychoaktywnych
  - udział w kampaniach społecznych
  - organizowanie problemowych spotkań o charakterze edukacyjno –naukowym adresowanych do różnych grup docelowych

SPODZIEWANE EFEKTY

- Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat alternatywnych form spędzania wolnego czasu
- Zwiększenie dostępności do usług informacyjno – edukacyjno –terapeutycznych dla osób z problemem narkomanii i ich rodzin
- Podniesienie poziomu wiedzy osób świadczących pomoc osobom z problemem narkomanii
- Zmniejszenie popytu na narkotyki

TRYB REALIZACJI:

Otwarty konkurs ofert, zakup usług,

KOORDYNATOR

Regionalne Centrum Polityki Społecznej

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe budżetu Województwa Łódzkiego

PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI

CEL SZCZEGÓŁOWY

4.5. Zmniejszenie rozmiarów alkoholizmu. Zapobieganie spożywaniu napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież

ZADANIA

1. Realizacja programów edukacyjno – informacyjnych dla młodzieży, rodziców i wychowawców
  - Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych promujących zdrowy styl życia wolny od alkoholu i innych uzależnień
  - Wspieranie działań informacyjno-edukacyjnych promujących postawy abstynenckie wśród kierujących pojazdami mechanicznymi
  - Wspieranie programu „Pomarańczowej Linii”
  - Wspieranie Punktów Informacyjno – Konsultacyjnych
2. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin
  - Wspieranie działań informacyjno – edukacyjno – terapeutycznych (w tym: dla osób bezdomnych, głuchoniemych, osadzonych w jednostkach penitencjarnych)
3. Realizacja programów szkoleniowych
  - Wspieranie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi.
5. Wspieranie działań na rzecz integracji organizacji realizujących programy przeciwdziałania uzależnieniom
6. Rozwijanie edukacji publicznej dotyczącej różnych aspektów problemów alkoholowych
  - udział w kampaniach społecznych
  - organizowanie problemowych spotkań o charakterze edukacyjno-naukowym

SPODZIEWANE EFEKTY:

- Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat alternatywnych form spędzania wolnego czasu
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób z problemem alkoholowym: bezdomnych, osadzonych w zakładach karnych, głuchoniemych
- Zwiększenie efektywności działań organizacji realizujących programy przeciwdziałania uzależnieniom poprzez koordynację działań i łączenie zasobów lokalnych
- Podniesienie poziomu wiedzy na temat szkodliwości alkoholu

TRYB REALIZACJI:

Otwarty konkurs ofert, zakup usług,

KOORDYNATOR

Regionalne Centrum Polityki Społecznej

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe budżetu Województwa Łódzkiego

Przeciwdziałanie przemocy

CEL SZCZEGÓŁOWY

4.6. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Zadania:

1. Realizacja programów profilaktycznych i naprawczych dla ofiar i sprawców przemocy domowej:
  - wspieranie działań mających na celu inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
  - wspieranie działań w zakresie zwiększenia dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy dla dzieci – ofiar przemocy domowej i agresji.
2. Realizacja programów szkoleniowych:
  - wspieranie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Spodziewane efekty:

- Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy dla sprawców i ofiar przemocy w rodzinie, w tym dzieci
- Podniesienie poziomu wiedzy osób świadczących pomoc osobom z problemem alkoholowym, w tym ofiarom przemocy domowej

Tryb realizacji:

Otwarty konkurs ofert, zakup usług, współpraca pozafinansowa.

Koordinator:

Regionalne Centrum Polityki Społecznej

Źródła finansowania:

Środki finansowe budżetu Województwa Łódzkiego

Przeciwdziałanie HIV/AIDS

Cel szczegółowy

4.7. Ograniczenie rozprzestrzeniania się epidemii HIV oraz poprawa jakości życia w sferze psychospołecznej osób żyjących z HIV/AIDS, ich rodzin i bliskich.

Zadania:

1. Realizacja programów szkoleniowych:
  - wspieranie szkoleń ukierunkowanych na grupy docelowe, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, w tym promocja i wdrażanie nowatorskich programów profilaktycznych oraz programów prowadzonych metodami aktywnymi,
  - wspieranie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób realizujących zadania profilaktyczne obejmujące problematykę HIV/AIDS.
2. Realizacja programów edukacyjnych:

- wspieranie programów edukacji zdrowotnej kierowanych do osób żyjących z HIV/AIDS i ich bliskich.
- 3. Wspieranie punktów doraźnej pomocy medycznej i socjalnej dla czynnych narkomanów zakażonych wirusem HIV.

Spodziewane efekty:

- Wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa, oraz zmiana postaw, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie.
- Podniesienie kompetencji osób podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania HIV/AIDS.
- Podniesienie poziomu akceptacji społecznej wobec osób żyjących z rodzin i bliskich.
- Ograniczenie szkód zdrowotnych osób żyjących z HIV/AIDS.

Tryb realizacji:

Otwarty konkurs ofert, zakup usług, współpraca pozafinansowa.

Koordinator:

Regionalne Centrum Polityki Społecznej

Źródła finansowania:

Środki finansowe budżetu Województwa Łódzkiego

5. PROMOCJA ZATRUDNIENIA, ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA I AKTYWIZACJI ZATRUDNIENIA

Cel szczegółowy.

5.1 Podniesienie ogólnego poziomu zatrudnialności i mobilności zawodowej mieszkańców województwa

Zadania:

1. Wspieranie inicjatyw ukierunkowanych na podnoszenie zdolności do zatrudnienia, zwiększenia mobilności i aktywności zawodowej w regionie,
2. Promowanie zatrudnienia poprzez rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
3. Podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz bezrobotnych i biernych zawodowo przez instytucje rynku pracy,
4. Zwiększenie dostępu do usług rynku pracy świadczonych na rzecz bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców,
5. Promocja alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia oraz wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób należących do grup szczególnego ryzyka,
6. Wspieranie lokalnych inicjatyw informacyjnych, szkoleniowych i doradczych promujących aktywizację zawodową,
7. Prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych oraz upowszechnianie informacji o wpisanych do niego podmiotach,
8. Prowadzenie Rejestru Agencji Zatrudnienia oraz upowszechnianie informacji o wpisanych do niego podmiotach,
9. Rozwój partnerstwa lokalnego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich w województwie łódzkim,

10. Wspieranie programów ułatwiających dostęp do rynku pracy osobom znajdującym się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy oraz osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym i dyskryminowanym na rynku pracy
11. Współpraca z instytucjami rynku pracy działającymi na rzecz bezrobotnych i poszukujących pracy,
12. Rozpoczęcie prac nad wojewódzkim programem rozwoju ekonomii społecznej.

Efekty:

- Zmniejszenie liczby bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy,
- Zmniejszenie stopy bezrobocia,
- Ograniczenie bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- Zwiększenie poziomu zatrudnienia oraz aktywności zawodowej w województwie,
- Przygotowanie poszukujących pracy do efektywnego wejścia na rynek pracy,
- Zwiększenie liczby osób objętych aktywnymi formami pomocy,
- Rozwój aktywności gospodarczej mieszkańców regionu,
- Rozwój współpracy z partnerami rynku pracy
- Stworzenie założeń do Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Tryb realizacji

współpraca pozafinansowa

Koordinator

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi

6. AKTYWNE UCZESTNICTWO SEKTORA POZARZĄDOWEGO W KSZTAŁTOWANIU POLITYKI REGIONALNEJ

Cel szczegółowy

6.1 Zwiększenie roli przedstawicieli sektora pozarządowego w kształtowanie polityki regionalnej

Zadania.

1. Włączenie przedstawicieli organizacji pozarządowych do zespołów konsultacyjnych zajmujących się polityką regionalną, w tym w szczególności zajmujących się przygotowaniem do absorpcji środków z funduszy strukturalnych na lata 2007-2013
2. konsultowanie projektów aktów prawnych dot. polityki regionalnej z organizacjami pozarządowymi
3. włączenie przedstawicieli organizacji pozarządowych do :
  - a. Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia (w przypadku powołania nowej Rady lub uzupełnienia jej składu)
  - b. organów konsultacyjnych oraz zarządzających powoływanych przez Województwo Łódzkie w ramach Programów Operacyjnych na lata 2007-2013

4. wsparcie kampanii i innych działań dotyczących konsultacji społecznych w regionie łódzkim

Spodziewane efekty

- zapewnienie udziału organizacji pozarządowych w polityce regionalnej
- zwiększone zaangażowanie partnerów społecznych w politykę regionalną
- zwiększony zasięg konsultacji społecznych w regionie łódzkim
- zwiększona liczba podmiotów zaangażowanych w politykę regionalną

Forma realizacji

współpraca pozafinansowa,

Koordynator

Departament Polityki Regionalnej

7. Obronność i bezpieczeństwo publiczne

Cele szczegółowe

- 7.1 Upowszechnianie wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa.
- 7.2 Promowanie i upowszechnianie wiedzy w zakresie ratownictwa i ochrony ludności.
- 7.3 Inicjowanie i promowanie działań na rzecz poprawy porządku i bezpieczeństwa publicznego, w tym również ochrony przeciwpożarowej.
- 7.4 Wspieranie działań i upowszechnianie wiedzy w zakresie pomocy ofiarom katastrof i klęsk żywiołowych.

Zadania

1. Organizowanie konferencji, porad i szkoleń.
2. Współorganizowanie konkursów, pokazów - głównie dla dzieci i młodzieży.
3. Współdziałanie w realizacji zadań w ramach rządowego **Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „RAZEM BEZPIECZNIEJ”**.
4. Współuczestnictwo w wydawaniu broszur, ulotek.

Spodziewane efekty

1. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego na terenie województwa łódzkiego.
2. Podniesienie świadomości i wiedzy wśród mieszkańców województwa na temat istniejących zagrożeń i sposobów postępowania w przypadku ich zaistnienia.
3. Zwiększenie efektywności i skuteczności działań organizacji pozarządowych w realizacji ich statutowych zadań.
4. Upowszechnienie i poprawa wizerunku organizacji pozarządowych.
5. Poprawa koordynacji działań między organizacjami pozarządowymi.

Tryb realizacji

Współpraca i wsparcie pozafinansowe, wsparcie zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji, zakup usług.

Koordynator

Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych – Wydział ds.. Informacji Niejawnych i Bezpieczeństwa Publicznego.

Źródło finansowania

Środki finansowe budżetu województwa łódzkiego.

8. OCHRONA ŚRODOWISKA

Cel szczegółowy

8.1 Kształtowanie postaw ekologicznych i rozwijanie wśród społeczeństwa odpowiedzialności za stan środowiska.

Zadania

- promowanie idei ochrony środowiska,
- wspieranie działań podejmowanych na rzecz środowiska,
- upowszechnianie wiedzy o ochronie środowiska,
- współudział w organizacji konkursów, olimpiad z zakresu ochrony środowiska,
- współpraca w zakresie edukacji ekologicznej.

Spodziewane efekty.

- podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa,
- zwiększenie aktywności różnych podmiotów na rzecz działań w zakresie ochrony środowiska,
- poprawa stanu środowiska naturalnego.

Tryb realizacji

Współpraca pozafinansowa

Koordynator

Departament Rolnictwa i Ochrony Środowiska

9. PROMOCJA WALORÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Cele szczegółowe

- 9.1 wspieranie inicjatyw społecznych prowadzących do wzrostu integracji społecznej,
- 9.2 korelacja działań służących promocji gospodarczej, możliwości inwestycyjnych i atrakcyjności przyrodniczej i turystycznej regionu w celu podniesienia ich spójności i efektywności,
- 9.3 zwiększanie świadomości znaczenia spójnej promocji regionu oraz zwiększenia udziału środowisk lokalnych w działaniach promocyjnych regionu,
- 9.4 wzrost poziomu wizualizacji estetycznej regionu ze szczególnym uwzględnieniem obszaru metropolitarneego,

Zadania

1. promocja regionu w kraju i zagranicą jako element zwiększenia atrakcyjności województwa,
2. promocja regionu poprzez organizację ponadregionalnych imprez handlowych, kulturalnych i sportowych,
3. wykorzystanie walorów turystycznych i kulturalnych do promocji regionu,
4. wspieranie eksportu z terenu województwa łódzkiego (m.in. współpracę z instytucjami samorządu gospodarczego i innymi wspomagającymi działalność eksportową przedsiębiorców)

Spodziewane efekty

- wzrost poziomu wiedzy o regionie wśród mieszkańców województwa, kraju i poza granicami kraju,
- stworzenie wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego dla podejmowania współpracy, inwestowania i życia mieszkańców,

Forma realizacji

Otwarty konkurs, zakup usług, współpraca pozafinansowa

Realizator

Departament Promocji i Współpracy Zagranicznej Urzędu Marszałkowskiego oraz pozostałe departamenty i jednostki organizacyjne samorządu województwa łódzkiego

Źródła finansowania

Środki budżetu Województwa Łódzkiego

10. ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

Cele szczegółowe

- 10.1 Wspieranie inicjatyw społecznych prowadzących do wzrostu integracji społecznej,
- 10.2 Budowa i wspieranie rozwoju oraz współpracy instytucji społeczeństwa obywatelskiego,
- 10.3 Wspieranie działań i mechanizmów podnoszących skuteczność funkcjonowania działań wspólnotowych opartych na zasadach dialogu społecznego.

Zadania

1. Promocja postaw obywatelskich i rozwój idei wolontariatu
2. Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji członków organizacji poprzez organizację szkoleń, warsztatów, konferencji, seminariów
3. Zwiększenie dostępu do usług doradczych dla organizacji pozarządowych poprzez tworzenie punktów konsultacyjnych, doradczych w województwie
4. Wspieranie działań na rzecz budowy lokalnego partnerstwa
5. Wspieranie działań na rzecz integracji organizacji pozarządowych poprzez współfinansowanie Łódzkiego Forum Inicjatyw Pozarządowych .

Spodziewane efekty

- zwiększenie liczby wolontariuszy w województwie łódzkim

- rozwój merytoryczny kadry organizacji pozarządowych
- wyższy poziom świadczonych usług publicznych
- zwiększony dostęp do doradztwa i szkoleń dla lokalnych organizacji pozarządowych
- rozwój partnerstwa lokalnego w województwie łódzkim
- zwiększona współpraca na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych i regionalnych
- rozwój współpracy organizacji pozarządowych z województwa łódzkiego

Forma realizacji

Otwarty konkurs, zakup usług, współpraca pozafinansowa

Realizator

Departamenty Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostki organizacyjne samorządu województwa łódzkiego

Źródła finansowania

Środki budżetu Województwa Łódzkiego

11. REALIZACJA PROGRAMU WSPÓŁPRACY

Za koordynację Programu Współpracy z organizacjami pozarządowymi odpowiada osoba lub jednostka organizacyjna wskazana przez Marszałka Województwa Łódzkiego.

- 1) Program współpracy Województwa Łódzkiego z organizacjami pozarządowymi na 2007r., uchwała Sejmik Województwa Łódzkiego.
- 2) Zarząd Województwa Łódzkiego przedkłada Sejmikowi Województwa Łódzkiego informację o stanie realizacji Programu do dnia 31 marca 2009r.
- 3) Informacja prezentowana jest na spotkaniu z organizacjami pozarządowymi, które odbędzie się do końca kwietnia 2009r.
- 4) Wnioski, uwagi i propozycje zadań publicznych stanowiące podstawę do opracowania Programu Współpracy Województwa Łódzkiego z organizacjami pozarządowymi na 2009r., przyjmowane są do 30 czerwca 2008r. przez osobę lub jednostkę organizacyjną wskazaną przez Marszałka Województwa Łódzkiego
- 5) Projekt Programu Współpracy na kolejny rok przedstawiony zostanie do konsultacji społecznych najpóźniej do 1 października 2008r. Zarząd Województwa przedstawi projekt Programu Sejmikowi Województwa Łódzkiego najpóźniej do dnia 30 listopada 2008 roku.